

מה חדש ?

חדשות מהארץ ומהעולם

השנה הכנס נערך בירושלים בתאריכים 21-23/5/2014. הכנס אורגן ע"י וועדה מארגנת מקומית, שכללה רופאים ואחיות, ובראשה עמד פרופ' יניב מביה"ח שניידר. הוועדה המארגנת המקומית של האחיות כללה אחיות ממספר מרכזי השתלות ילדים בארץ: אודיה ארליך מהדסה, איריס פורת ורותי אופיר מרמב"ם, מלי רובינשטיין משניידר ודפנה הוט משיבא. הוועדה פעלה בשיתוף עם הוועדה האירופאית של האחיות הפדיאטריות. הכנס נערך במלון דן בירושלים ונכחו בו כ- 200 משתתפים, מתוכם 67 אחיות ממדינות שונות כגון אוסטרליה, בריטניה, גרמניה, פינלנד, שוויץ, רומניה, צ'כיה, הולנד, שבדיה, בלגיה, צרפת, איטליה, פורטוגל, יוון וישראל. בימי הכנס התקיימו מספר מושבים סיעודיים בנושאים מגוונים. לאחיות מישראל היה ייצוג מכובד בכנס. הן השתתפו בניהול המושבים ותרמו את

רשמים מכנס החברה האירופאית להשתלות מוח-עצם בילדים בירושלים

דפנה הוט, מתאמת השתלות תאי אב בילדים, המרכז הרפואי ע"ש שיבא, תל השומר
 החברה האירופאית להשתלות מוח-עצם (EBMT) נוסדה בשנת 1974, כדי לאפשר לרופאים ולחוקרים לחלוק ידע וליזום מחקרים משותפים. בשנת 1985 קמה בארגון קבוצת אחיות אשר ממשיכה לגדול ולהתפתח. נכון להיום האחיות הן חלק בלתי נפרד מהארגון, ומטרתן לקדם את העשייה הסיעודית והמחקר בתחום של השתלות מוח-עצם. כחלק מקבוצת האחיות קיימת וועדה של אחיות פדיאטריות, שמטרתה לקדם את העשייה הסיעודית ולקיים שיתוף פעולה בין האחיות הפדיאטריות במרכזים השונים. אחת לשנתיים מתקיים כנס של השתלות תאי-אב בילדים.

איסוף החדשות ועריכה: ליויה כסלו, אחות ראשית, האגודה למלחמה בסרטן

במהלך הכנס דנו על שימושים וסיבוכים בצנטרים מרכזיים, הטיפול הגנטי בילדים עם חסר חיסוני, והיבטים פסיכוסוציאליים. הייתה זו הזדמנות נהדרת להעמיק את שיתוף הפעולה בין המרכזים השונים באירופה, וכן לשתף את הנוכחים מניסיונו העשיר והמקצועי.

רשמים מנס סIOP בטורונטו

דינה קרסנטי, סגנית אחות אחראית ושפרה יונתנוב, מדריכה קלינית, המערך להמטואונקולוגיה ילדים, בי"ח רות רפפורט לילדים, רמב"ם, הקריה הרפואית לבריאות האדם חיפה.

כנס ה-SIOP התקיים השנה בטורונטו, קנדה. יצאנו משלחת מהמחלקה, שכללה רופאים ושתי אחיות אונקולוגיות מבי"ח רות רפפורט לילדים, רמב"ם הקריה הרפואית לבריאות האדם בחיפה.

כנס ה-SIOP (International Society of Paediatric Oncology) הינו כנס פדיאטרי אונקולוגי רב מקצועי, המתקיים אחת לשנה. המשתתפים בכנס באים ממדינות מפותחות ומתפתחות.

אנחנו, האחיות בהמטואונקולוגיה ילדים, היינו הנציגות היחידות בכנס זה מישראל. הצגנו פוסטר בנושא: "ידע ועמדות הצוות הסייעודי במחלקה להמטואונקולוגיה ילדים בהתייחס למתן קנביס רפואי בילדים".

חלקן בהרצאות שונות:

1. תופעות לוואי לטווח ארוך
  2. שימור פוריות
  3. טיפולים משלימים, כגון טיפול במוזיקה, ליצנות רפואית וטיפול בעזרת צילום
  4. JACIE accreditation
  5. נערך דיון לגבי תזונה בילדים במהלך השתלה, והוצגו גישות שונות של הזנה אנטרלית ע"י זונדה לעומת מתן TPN.
  6. נערכה סדנא בנושא מחקר בסיעוד.
  7. הרצאות בנושאים מגוונים, כגון כלים אובייקטיביים לזיהוי החולה הנמצא במצב קריטי.
- בימי הכנס התקיימו שלושה מושבים משותפים לרופאים ואחיות: 1. המושב שפתח את הכנס, אשר דן בתקשורת עם החולים, משפחותיהם ואנשי הצוות, הציג נקודות מבט שונות. 2. טיפול תומך ומעקב לטווח ארוך. 3. שיתוף פעולה בין מחלקות ההשתלות מוח-עצם ומחלקות לטיפול נמרץ ילדים, נושא שעורר דיונים רבים ורצון משותף להמשיך ולדון בנושא חשוב זה.
- ימי הכנס לוו בערבים של פעילות חברתית, שכללה בערב הראשון סיור בירושלים, ובערב השני סיור במוזיאון ארצות המיקרא וארוחת ערב חגיגית. הכנס זכה לשבחים רבים על התכנים המקצועיים שהוצגו ועל האירוח.

כנס השתלות מח עצם EBMT 2014 מילאנו

איריס פורת - מתאמת השתלות מח עצם
רות אופיר - אחות אחראית המערך להמטו-אונקולוגיה ילדים
בית חולים רות רפפורט לילדים, רמב"ם, הקריה הרפואית לבריאות האדם

בחודש מרץ השנה, השתתפנו בכנס השנתי של השתלות מח עצם במילאנו שבאיטליה.

בכנס הצגנו פוסטר בנושא: "סרט הדרכה לפני השתלת מח עצם", אשר הופק ונערך ע"י צוות המחלקה להמטו-אונקולוגיה ילדים בבית החולים רות רפפורט לילדים, ומשתתפים בו ילדי המחלקה לפני, במהלך ולאחר השתלת מח עצם.

הסרט הוצג בעזרת קישור לאתר של בית חולים (ניתן לצפות בו מכל פלאפון מדור מתקדם). הסרט עורר עניין רב בקרב משתתפי הכנס. זהו סרט ראשון מסוג שנעשה לצורך הדרכה לקראת השתלת מח עצם בילדים.

במהלך הכנס פגשנו אחיות אונקולוגיות מאירופה ומהמזרח התיכון, העוסקות בתחום השתלות מח עצם בילדים. השתתפנו בהרצאות בנושאים שונים כמו: הטיפול בפוטופרזיס, ניהול סימפטומים, סיבוכים נדירים בהשתלות, הטיפול המומלץ ועוד...

טיפול פליאטיבי וקידום הסיעוד האונקולוגי בסין. הצגות שונות מעניינות ומרתקות הציגו את הסיעוד במדינות מתפתחות, כאשר התחומים שהוצגו כללו: קידום מעמדן המקצועי של האחיות במדינות אלו, פרויקטים ייחודיים לקידום בריאות האוכלוסייה בתחומי אבחון ומניעת סרטן (השד, רקטום וכדומה). נושאים בתחום האתיקה והסכמה מדעת עוררו עניין בקרב משתתפי הכנס, שבלט בנציגות גבוהה של אחיות מארצות אמריקה הלטינית. מספר רב של מצגות הוצגו עם תרגום מאנגלית לשפה המקומית. בנוסף נערך סמינר ייחודי, שכלל נושאים הרלוונטיים לאחיות המתגוררות באמריקה הלטינית. בטיחות בטיפול וקידום טיפול מקצועי מבוסס ראיות, היו גם בין הנושאים שהוצגו בכנס. בכנס ניתן דגש להרצאות שהציגו תהליכים שונים בעולם, שמטרתם קידום מנהיגות של אנשי סיעוד צעירים לשנים הבאות. בכנס הוצגו סדנאות ופרויקטים בארצות מתפתחות וניכר היה כי המודעות בכל הנוגע לילדים עדיין בחיתוליה, אך קיימת נכונות ופתיחות ליוזמות מקומיות - לאומיות ובינלאומיות, להציע את תחום הפדיאטריה האונקולוגית למחוזות חדשים. בכל הסדנאות והדיונים המשותפים של המשתתפים בכנס, ניכר היה כי המשתתפים הסכימו ששינוי משמעותי בקידום הנושאים המרכזים - חינוך, מקצועיות בטיחות ומתן טיפול תומך לאורך מעגל החיים וקידום אוכלוסיות שונות ייחודיות כגון ילדים ושורדים - יגיע בתמיכת המערכת הפוליטית והציבורית בכל מדינה ומדינה. העלאת מודעות ציבורית ופוליטית, תוביל לקידום מתן טיפול איכותי מיטבי לאוכלוסיית החולים בסרטן. בכנס זה נפגשתי עם אחיות מובילות בארצן כגון: ירדן, אורוגוואי, קולומביה, סין, קוריאה ויפן, וכמובן מאירופה, ארה"ב, קנדה ועוד. שמחתי על ההזדמנות, כנציגת ארגון האחיות האונקולוגי הישראלי

נושא הפוסטר עורר עניין רב בקרב המשתתפים בכנס. האחיות התעניינו גם באופן המתן של הקנאביס בילדים וכן בניסיון שלנו בטיפול. המפגש עם האחיות ממדינות שונות היה מעניין, הן מההיבט התרבותי והן מההיבט המקצועי. תרמנו רבות לשיח והבענו עניין רב בנעשה בעולם המפותח. יצאנו מחוזקות מהעשייה המקצועית הגבוהה, הניתנת לילד חולה הסרטן ומשפחתו בארץ. חזרנו עמוסות חוויות ומוטיבציה להמשך עשייה, הפיתוח והקידום המקצועי.

רשמי מנכ"ס בפנמה (International) ICCN 2014 (Conference on Cancer Nursing)

יעל בגן מנהלת סיעוד מחלקת אשפוז מערך המטואונקולוגי לילדים, מרכז שניידר לילדים וחברת הנהלת ארגון האחיות האונקולוגיות הבינלאומי ISNCC

במהלך ספטמבר 2014 השתתפתי בכנס של ארגון האחיות האונקולוגיות הבינלאומי שהתקיים בפנמה (ICCN). ארגון האחיות האונקולוגיות הבינלאומי ISNCC, ארח בכנס זה כ-400 משתתפים מ-40 מדינות. חברת הנהלה בארגון, תחום עבודתי הינו מדיניות והסברה.

ICCN הינו הכנס המוביל בתחום הסיעוד האונקולוגי הבינלאומי, ואילו מוזמנים אנשי סיעוד מהמובילים בעולם. זו הייתה הפעם הראשונה ש-ISNCC אירח את הכנס באמריקה הלטינית. נושא הכנס היה "חיזוק מנהיגות, אחדות וחמלה בטיפול בסרטן" וכלל סדנאות, ישיבות מליאה, הצגת מחקרים במליאות השונות, ימי עיון ייחודיים ממוקדי נושא של הארגון, תערוכה מקצועית מתקדמת, קבוצות מיקוד, סיורים מקצועיים ב"ח ובמכון האונקולוגי המקומי. כל התקצירים זמינים באתר האינטרנט ISNCC (<http://www.isncc.org>) בשנתון הספר המקוון. בכנס הוענקו מספר פרסים לאנשי סיעוד בתחום - מחקר בכאב,

תוך הבנה והכרת הצרכים הבינו-פסיכו-סוציאליים של הילד והוריו. ילדים שחלו בסרטן מאושפזים לרוב במחלקות ילדים בזמן אבחון מחלתם וכן במהלך הטיפולים, הן בשל עומס וחסר במיטות לאשפוז במחלקה, והן בשל מחלות זיהומיות הדורשות בידוד במחלקות ילדים.

בשל החשיפה המרובה של הילד שחלה במחלה אונקולוגית, לצוותים במחלקות ילדים החלטנו במערך להמטו-אונקולוגיה ילדים לבנות "מיני" קורס אונקולוגי עבור אחיות פדיאטריה, על מנת לאפשר עדכון ידע ויכולת מקצועית טובה יותר לטפל בילדים האונקולוגים.

הקורס נבנה בשיתוף עם ענת דובובי, מנהלת הסיעוד בביה"ח לילדים עם רות אופיר, אחות אחראית של המערך להמטו-אונקולוגיה ילדים והאחות שיפרה יונתנוב, מדריכה קלינית במחלקה.

הקורס כלל ארבעה ימי לימוד מלאים.

התכנים בקורס כללו: הרצאות על מחלות אונקולוגיות, אמצעי הדמיה ואבחון, השקפת עולם, וכן הגישה הטיפולית לילד שחלה בסרטן, הטיפול בצנתרים מרכזיים, תרופות כימותרפיות וביולוגית בשימוש באונקולוגיה, כולל התייחסות לתופעות לוואי של הטיפול האונקולוגי. כמו כן ניתנה התייחסות נרחבת להשתלות מח עצם, כולל תמיכה וטיפול בילד ובמשפחה לאורך כל שלבי הטיפול.

בסיום הקורס האחיות נדרשו לעבור מבחן אמריקאי, שבדק את הידע, המתייחס לתכני הלימוד שנכללו בקורס.

המשתתפים עברו את המבדק בהצלחה רבה.

המשתתפים ציינו את התרומה הרבה של הקורס להבנת הטיפול בילד חולה סרטן. ההשתתפות בקורס כולל התנסות של אחיות פדיאטריה בטיפול בילד החולה במחלקה ההמטו-אונקולוגית, מאפשר את מימוש חובתנו כצוות מטפל להעניק לילד החולה בסרטן את הטיפול המקצועי המיטבי, גם במהלך אשפוזו במחלקות ילדים.

יום עיון בנושא פדיאטריה אונקולוגית

בחודש מאי 2014 התקיים יום עיון בנושא פדיאטריה אונקולוגית, במלון קראון פלאזה-סיטי סנטר במרכז עזריאלי. יום מעניין וחשוב זה יצא לפועל לאחר מספר פגישות עבודה של צוות היגוי, שכלל אחיות מרמב"ם, שניידר, הדסה ותל השומר. ריכזה את העבודה לקראת יום העיון רותי אופיר, אחות אחראית של המערך הפדיאטרי האונקולוגי במרכז הרפואי רמב"ם.

יום העיון כלל מספר הרצאות בתחומים מגוונים. פתחו את היום רותי אופיר ופרופ' יצחק יניב, יו"ר איגוד הפדיאטריה האונקולוגית, אשר הציגו את חזון הסיעוד הפדיאטרי האונקולוגי בישראל. דר' שיפרה אש, התמקדה בחידושים בטיפול בגידולי העצם ובמבט לעתיד. ליווי כסלו האירה על נושא הבריאות המינית בפדיאטריה אונקולוגית.

וכנציגת הסיעוד האונקולוגי הפדיאטרי, להציג בדיונים ובסדנאות השונות בהן השתתפתי, את הנעשה בישראל ולראות שוב שמקומנו כאחיות אונקולוגיות ככלל ואחיות אונקולוגיות פדיאטריות בפרט, מוצב ברף הגבוה בסולם המקצועיות והאנושיות כאחד.

הכנס הבא בנושא מחקר בסיעוד יתקיים בוונקובר קנדה ביולי 2015. הנכם מוזמנים להתחיל לשלוח תקצירים.

"מיני" קורס אונקולוגי לאחיות פדיאטריה כללית בבי"ח רות רפורט לילדים רמב"ם, הקריה הרפואית לבריאות האדם

רות אופיר אחות אחראית המערך להמטו-אונקולוגיה ילדים ב"ח רות רפורט לילדים, רמב"ם, הקריה הרפואית לבריאות האדם

קבלה של ילד חולה סרטן מלווה לרוב בעומס רגשי ניכר עבור הילד ומשפחתו, אשר מצריך טיפול מקצועי ומיומן,

מהמרכז הרפואי שיב"א, ענת יהל מהמרכז הרפואי שניידר ורבקה רוזנקרנץ מהמרכז הרפואי מאייר. כמו כן הוקרנו קטעים מסרט הדרכה לקראת השתלת מח עצם שהוכן במרכז הרפואי מאייר בחיפה. לבסוף התקיימה סדנת צחוק חווייתית בהנחייתו של הקומיקאי עמי אנידג'ר. יום העיון התקיים באדיבות חברת מדיסון ועמותת חיים. יום עיון זה היווה את תחילתו של תהליך, שמטרתו להדק את הקשר בין צוותי המרכזים השונים, באמצעות עשייה משותפת, התחבטות בסוגיות משותפות והעשרת הידע במסגרת פעילויות נוספות ומגוונות.

כריסטיין אשקר מהמרכז הרפואי מאייר, שיינדל אסינא מהמרכז הרפואי הדסה ועירית שוורץ, מהמרכז הרפואי שניידר, דיווחו על ייחודו של פרוטוקול חדש לטיפול בלויקמיה AIEOP-BFM. ד"ר סמדר אביגד הציגה את המגמות החדשות באבחון ובמעקב אחר מחלת הלויקמיה. כבוד הרב בנימין דוד, שהגיע ממכון פוע"ה בירושלים, הציג ברגישות ובעניין רב, בהרצאתו החשובה ביותר, סוגיות הלכתיות בשימור פוריות בגיל הצעיר. מלבד ההרצאות שהוזכרו, נערך פאנל, בשיתוף אחיות ממספר בתי חולים, שבו כל אחת הציגה כיצד מתנהל במרכז שלה הקשר עם הקהילה. בפאנל זה השתתפו: פאטמה חוסיין מהמרכז הרפואי הדסה, מרגלית ברק,

תודה

לאגודה במלחמה בסרטן

על הסיוע בהפצת העיתון ובקיום פעולותיה השונות של העמותה